

TALOUSNEUVOSTO

22.5.2018

Kokousmuistio 3/2018

Aika 21.5.2018 klo 10.00–11.30

Paikka Pääministerin virka-asunto Kesäranta

Läsnä Sipilä Juha, puheenjohtaja
Orpo Petteri, varapuheenjohtaja
Berner Anne
Eloranta Jarkko
Fjäder Sture
Grahn-Laasonen Sanni
Liikanen Erkki
Lindström Jari
Lintilä Mika
Marttila Juha
Mykkänen Kai
Palola Antti
Pentikäinen Mikael
Romakkaniemi Juho
Terho Sampo
Lahtinen Markus (at.)
Lehtomäki Paula (at.)
Sinko Pekka (s.)

1 Kokouksen avaus

Pääministeri avasi kokouksen klo 8.00 ja totesi kokouksen aiheena olevan Euroopan keskuspankin rahapolitiikka, josta alustaa pääjohtaja Erkki Liikanen. Alustus otsikolla *Finanssikriisistä ja rahapolitiikasta sen jälkeen* on samalla Liikasen viimeinen esiintyminen talousneuvostossa Suomen Pankin pääjohtajana. Tähän palataan erikseen varsinaisen kokouksen jälkeen.

2 EKP:n rahapolitiikka

Erkki Liikanen tarkasteli esityksessään talouden ja rahapolitiikan suurten linjojen kehitystä viimeisten runsaan kymmenen vuoden aikana sekä rahapolitiikan ajankohtaisia kysymyksiä ja lähitulevaisuuden näkymiä (liite 1).

Finanssikriisi toi esiin uusia, odottamattomia haasteita sekä raha- että talouspolitiikalle, mutta tarjosi myös tärkeitä opetuksia: Rahapolitiikkaa ja sen toteutustapaa on kyettävä muuttamaan nopeasti. Rahoitusvakaus vaatii uudenlaista säätelyä ja makrovakaustaloutta. Rahapolitiikka antaa aikaa, mutta viimekädessä talouksien oma sopeutumiskyky on ratkaisevassa asemassa.

Kriisin jälkeen rahapolitiikan välineet ovat monipuolistuneet ja operaatioiden mittakaava kasvanut. Rahapolitiikan viestinnän merkitys ja rahoitusvakauden ylläpitäminen ovat korostuneet. Perusasiat eli hintavakaustavoitteen keskeisyys ja keskuspankkien itsenäisyys ovat säilyneet ennallaan.

Rahapolitiikan ajankohtaiset kysymykset liittyvät mm. hitaan talouskasvun pysyvyyteen, luonnollisen korkotason kehitykseen sekä negatiivisten korkojen ja laajamittaisten arvopaperiostojen vakiintumiseen pysyväksi osaksi rahapolitiikkaa. Ns. epätavanomaisten keinojen käyttö parantaa keskuspankkien mahdollisuutta saavuttaa inflaatiotavoite kun ohjauskorot on viety nolnaan. Tulevassa rahapolitiikassa on tärkeää korostaa kärsivällisyyttä, pitkäjänteisyyttä ja varovaisuutta.

3 Keskustelu

Alustuksien pohjalta käydyssä keskustelussa nousi esiin muun muassa seuraavia kysymyksiä ja näkökulmia:

- Finanssikriisiä edeltävään tilanteeseen verrattuna euroalueella pankit ovat huomattavasti paremmassa kunnossa, velkaantuminen on vähentynyt ja talouden globaalit näkymät ovat hyviä. Keskeiset riskit ovat poliittisia liittyen mm. kauppapolitiikkaan ja Lähi-Idän tilanteeseen.
- Rahapolitiikan "normalisoinnissa" korostuu onnistunut viestintä, jotta vältetään yllätykset markkinoilla ja saadaan aikaan tasainen sopeutuminen.
- Kun pankkiunionin kolmannen pilarin eli talletussuojan osalta maksut määritellään pankkikohtaisesti riskien perusteella, vältetään pysyvät tulonsiirrot maiden välillä.
- Yhteiset talouspolitiikkaa ohjaavat säännöt ovat ongelmallisia, koska niitä ei kuitenkaan viimekädessä panna täytäntöön. Suomen ajama markkinakuria korostava linja on siksi parempi.
- Pankkien sääntelyn kiristyminen on osaltaan lisännyt ns. varjopankkitoimintaa myös Euroopassa. Rahoitusmarkkinoiden monipuolistuminen on sinänsä positiivinen ilmiö, kunhan toimijat ovat terveellä pohjalla ja pystyvät hajauttamaan maariskiä.
- Digitalisaatio tarjoaa mahdollisuuksia ennen muuta maksujärjestelmän kehittämiseen ja siirtymiseen kohti reaaliaikaista maksamista.
- Kotitalousluottojen korkea taso Suomessa ei ole riski pankkijärjestelmälle, mutta voi olla riski talouskehitykselle. Pankkien velvollisuus huolehtia asiakkaidensa "stressinsietokyvystä" korostuu.

4 Kokouksen päättäminen

Toukokuun kokous oli kevätkauden viimeinen talousneuvoston kokous. Talousneuvoston syyskauden kokousajoista informoidaan jäseniä erikseen. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.20.

Pekka Sinko
talousneuvoston pääsihteeri